

JULIA BURGERS-DROST

De moed om lief
te hebben

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Colofon

**Copyright © 2022 voor deze uitgave
Grote Letter Bibliotheek, Deventer**

Opmaak Nyvonco, Heerhugowaard

ISBN 9789036439763

NUR 344

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

**Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of
openbaar gemaakt op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van
Uitgeverij Grote Letter Bibliotheek,
Postbus 583, 7400 AN Deventer**

**Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met
Uitgeverij Z&K in Utrecht, onderdeel van VBK Media
Copyright © 2022 Uitgeverij Zomer & Keuning**

Alle rechten voorbehouden

**Voor meer informatie of bestellen
www.boekenmetgroteletters.nl**

1

Wéér niets! Met de teleurstelling die van haar gezicht te plukken is, kijkt Lieke Landheer de verdwijnende postbode na. Verwezen bla-dert ze de brieven in haar hand door. Folders en ander drukwerk voor vader, het vakblad voor kwekers. En één kaart voor haar van een ex-klasgenoot van de Pedagogische Academie: of ze zin heeft mee te gaan naar een reünie.

‘En... is er nog iets bij?’

Mevrouw Landheer gluurt om het hoekje van de keukendeur. Eén blik op het donkere ge-zicht van haar dochter zegt genoeg. Onhoorbaar zucht ze.

‘Kom, meisje, de koffie is klaar. Jij kunt nu wel treuren over je werkloos zijn, ik bof dan toch maar met jou in huis!’

Ze probeert met een luchtige houding, een grapje, Lieke wat lossier te doen staan tegen-over het feit dat ze haar bevoegdheid tot het geven van onderwijs nog steeds niet in praktijk kan brengen.

Lieke mikt de post op haar vaders bureau en duikt met haar briefkaart in een stoel voor het raam. Maatje heeft gemakkelijk praten! Soms is

het of niemand begrijpt wat ze denkt en voelt. Geen baan? Wel, je hebt toch niets te klagen? Er is altijd nog een thuiskomen. En ze lachen om het idee dat zij het gevoel heeft te hebben gefaald.

Mevrouw Landheer zet het blad met twee geurige kopjes koffie op tafel. 'Zo, we nemen het er even van. Zou jij straks even naar de winkel willen om wat ingrediënten te halen voor het bakken? Wacht, ik kan meteen een lijstje maken. Zeg, proef die koek eens, lekker hè.'

Lieke doet haar best vrolijk te kijken. Maar haar glimlach is meer een grimas. Ja, die koek is lekker en de boodschappen zal ze dadelijk wel doen. Ze heeft immers toch geen andere verplichtingen.

'Van wie is die kaart?' vraagt maatje belangstellend.

'Ze willen een reünie van school. Ik heb er niet zoveel zin in. Al die anderen te ontmoeten die wel een baan hebben!'

Nu moet haar moeder toch even protesteren. 'Kom, nu overdrijf je schromelijk! Die jongen waar je nog mee correspondeert, heeft toch ook geen werk in het onderwijs! Die zit bij zijn oom in Friesland op de boerderij om wat omhanden te hebben. Reken maar dat hij ook ein-

deloos solliciteert. Jij bent de enige niet, Lieke!’

Dit laatste komt er geprikkeld uit. En voor de zoveelste maal die dag denkt mevrouw Landheer: was die Lieke maar wat gemakkelijker voor zichzelf. Ze is heel anders dan haar zusje Jacomien, die nu getrouwd is.

En of Lieke haar gedachten kan lezen: ‘Jacomien, die had toch bijna meteen een baan. En ik loop al bijna twee jaar te solliciteren! Goed, ze had tijdelijk werk, maar ze kon toch aan de slag. Ze pikken er de besten uit, maatje. Ik? Ik had nooit onderwijzeres moeten worden. Ik had beter kinderverzorgster kunnen worden. Daarvoor vragen ze me wel!’

Diep in haar hart moet mevrouw Landheer toegeven dat ze enkele maanden geleden blij was met het verzoek van een familielid aan Lieke om een tijdje te komen helpen bij de verzorging van de pasgeboren baby. Haar schoonzus, die haar eerste kind op een niet al te jonge leeftijd kreeg, kon er lichamelijk niet bovenop komen na de vrij zware bevalling. Liekes hulp in dat gezin kwam als geschonken. Ze heeft er een paar leuke maanden gehad, al bleef ze solliciteren.

Het allerliefst zou Lieke een baan dicht bij het ouderlijke nest hebben, moederskind als

ze is. Toen er niet ver van hun woonplaats Boskoop dan ook een vacature was, vestigde ze al haar hoop op een benoeming per 1 januari. Nu of nooit! was haar onuitgesproken, verbeten wens. Ze beweerde tot Kerstmis voor kinderverzorgster te willen spelen, maar dan wilde ze graag naar huis en de familie waar ze werkzaam was, had daar alle begrip voor. De baby groeide voorspoedig en de moeder was alweer bijna de oude.

En nu die teleurstelling! Uiterlijk vandaag had ze bericht kunnen ontvangen en nu dat niet gebeurd is, zal er morgen een beleefd schrijven van het schoolbestuur komen dat het hen zeer spijt, maar dat ze juffrouw die en die net iets geschikter achten dan haar.

En dat met kerst voor de deur. Josien, de verpleegster uit het gezin, die sinds kort verloofd is en dezelfde opgewektheid uitstraalt als haar getrouwde zusje, heeft die dagen vrij en Lieke weet zeker dat deze haar best zal doen die arme Lieke eens uit de put te helpen. En anders zorgt de benjamin, Hans, daar wel voor.

Liekes donkere ogen staren naar het vlakke, winterse landschap. Een aarzelend zonnetje spiegelt zich in het glas van de plantenkassen. Kinderverzorgster...

‘Lieke, ik wil je niets opdringen, maar zou je niet overwegen op het verzoek van Jacomien in te gaan? Ik heb je graag thuis, dat weten jij en vader en Hans ook. Die kan je slecht missen in verband met zijn wiskundevraagstukken. En bij Jacomien zul je het ongetwijfeld nog meer naar je zin hebben dan bij tante Margot. Ze kan het, zei ze gisteren door de telefoon, haast niet bijslaffen. Het is me ook wat, een tweeling.’

Lieke klemt haar lippen stijf opeen. Zie je wel, de geboorte van de eerste kleinkinderen is voor maatje belangrijker dan het geluk, de toekomst van haar. Maar dan schaamt Lieke zich meteen over die onvriendelijke gedachten. Ze is zichzelf gewoonweg kwijt, de laatste tijd. Misschien is het idee nog zo gek niet om een tijdje naar de Veluwe te gaan. Dan kan ze gelijk over die kleinzielige jaloezie op Jacomien heen leren stappen.

Haar hele leven lang heeft ze moeten horen: ‘Lieke Landheer? Wel, zeker een zusje van Jacomien? Ah, die deed zo goed haar best. Ja, een voorbeeld voor jou, hè.’ Dat was indertijd de begroeting van de juf van de eerste klas.

En zo is het gebleven. Op de Pedagogische Academie, op de catechisatie, op de jeugdclubs.

En zij maar worstelen om zichzelf te vinden.

Voor haar eigen gevoel heeft ze nooit het niveau van Jacomien gehaald. Haar cijfers waren lager en de populariteit die haar zus ten deel viel, bleef haar vreemd.

Ten dele bewust, ten dele onbewust, is daar al die jaren door het gevoel, een streven geweest net zoals Jacomien te zijn. Ze weet zeker, als ze nu die baan had gekregen, dat ze los was gekomen van dat dwangmatig verlangen.

Ze kan met haar ouders niet praten over die gedachten. Ze zouden haar uitlachen. Jacomien? Lieke zou zich in de schaduw van haar zus wanen? Nonsens en dwaze gevoelens die ze snel uit haar hoofd moet zetten. Dat heeft Jacomien niet verdiend, die vrolijke meid. Het kind met de liedjes, heette ze vroeger in de huiselijke kring. Op van alles en nog wat had ze een versje.

En nu heeft Jacomien haar nodig. Ze is getrouwd met een landbouwer en was al vrij snel in verwachting. De geboorte van een tweeling heeft haar van haar stuk gebracht. Het is ook nogal wat. Eén kindje verzorgen, weet Lieke nu uit ervaring, is dagwerk in het begin, maar twee! Ze kan niet ongevoelig blijven voor de noodkreet: 'Alsjeblieft, Lieke, kom een poosje helpen! Een echte hulp is voor ons onbetaal-

baar en je mag in Het Huuske wonen.'

Eerlijk gezegd geeft dat laatste de doorslag. Op het erf van de boerderij is een zomerhuisje, eens een stal, een ideaal plekje voor een mens alleen. Jacomien zelf was er eens de huurster.

Het zal daar anders zijn dan bij haar tante. Daar heeft het leeftijdsverschil af en toe parten gespeeld; er kwamen zelden mensen over de vloer die even oud waren als zij.

Het dorp kent ze ook zo'n beetje. Vlak na Jacomiens huwelijk met Jan Eggink heeft Lieke op de dorpsschool een zieke onderwijzeres mogen vervangen. Met genoegen ziet ze terug op die paar weekjes. Ja, om daar terug te komen is zo gek nog niet. In ieder geval zal ze wat omhanden hebben.

Mevrouw Landheer dribbelt met de koffiepot in haar hand door de kamer en babbelt: 'Ze vroegen van de kerk onlangs ook al wanneer jij thuis zou komen. Ja, ze wilden je graag weer hebben als leidster voor de jongste club, maar ik heb gezegd dat je zelf wel contact zou opnemen. Volgens mij kun je beter een poosje naar Jacomien en Jan gaan. Hè, ik verlang ernaar om die hummels weer te zien. Wat jammer dat het zo uit de buurt is.'

Nu verschijnt er dan eindelijk een ontspan-

nen trekje op Liekes gezicht. Maatje en haar kleindochters, wat is ze er groots mee.

‘Tweede kerstdag wilden vader en ik zo graag naar ze toe met de hele bups. Als jij zou willen blijven...’

Mevrouw Landheer maakt haar zin niet af en kijkt haar dochter vol verwachting aan.

Lieke schiet nu spontaan in de lach. Die matje is net een ouderwetse kloek. Ze veert op uit haar stoel en even knuffelt ze het kleine vrouwtje wier evenbeeld ze is, zij het dan een jongere uitgave. Het enige verschil is dat mevrouw Landheer een doenerig type is. Lieke heeft de rust van haar vader geërfd, helaas ook het tobberige en de angst om te falen. O nee, Lieke zal zichzelf bovendien niet gauw geven. Die geremdheid speelt haar bij alle nieuwe ontmoetingen parten. Zo weet ze voor zichzelf zeker dat er niet gauw een man weg van haar zal zijn. Naar mij kijken ze geen twee keer, is haar vaste overtuiging en daar valt niet aan te tornen.

Dat haar donkere ogen vonken kunnen spat-ten, zowel bij vreugde als bij woede, daar is ze zich totaal niet van bewust. En de soms wat aarzelende glimlach die om haar lippen speelt, het enige dat de aanwezigheid van binnenpret-